

ben ik, waar sta ik voor?' Maar dat zie ik ook als een voordeel. Het plaatst ons in een toestand van fragilité in plaats van in de tegenstelling sterk-zwak.

De Waalse politiek centreert zich trouwens in de eerste plaats op het idee van de permanente cultuureducatie binnen het land, eerder dan de voorhoede van die cultuur te willen exporteren. Wij artiesten missen daardoor wel bepaalde kansen en we moeten ons zeker niet laten doen, maar dat de ontwikkeling van extreemrechts in dit landsgedeelte wordt tegengehouden, is volgens mij wel het voordeel van deze focus die op het onderwijssysteem wordt gericht.

L'OPERA BEGUE / STOTTEROPERA

REGIE Dominique Roodthoof

MUZIEK Dick van der Harst

TEKST Pieter De Buysser

ACTEURS Paula Bartoletti, Vincent Cahay, Jean-Luc Couchard, Didier De Neck, Anne-Cécile Vandalem

MUSICI Kurt Budé (basklarinet), Jean-Philippe Poncin (klarinet, basklarinet), Peter Van Cleemput (fagot, contrafagot)

DECOR Philippe Henry

LICHT Laurent Kaye

DRAMATURGIE Ellen Steynen

PRODUCTIE Het Muziek Lod, Le Corridor, Théâtre de la Place

L'opéra bègue/Stotteropera: de krantenknipsels

'(...) Isis gaat trouwen en dus staat het gezin in rep en roer. Moeder Bénédicte moet vader Maximes pak nog retoucheren, zoon Baptiste houdt zich vol bitterheid bezig met een toetseninstrument met een even fascinerende werking als het klanken produceert en zie, er wordt al op de deur geklopt: het is Ivan, de verloofde. Voor de volledigheid: alles speelt zich af op matrassen, twee lengtes breed, drie lagen op elkaar. Opera's worden traditioneel in het Italiaans gezongen, dat leent zich door de vele open klanken veel beter tot zingen en het klinkt ook veel mooier. Maar om het niet te ver te zoeken en het Nederlands subtiel te vermijden, ligt de logische volgende keuze op het Frans. Geen slechte keuze, al zal dit natuurlijk weer enkele Vlaamschgezinden in het verkeerde keelgat schieten, maar die moeten dan maar volgen op de boventitels. (...)'

(Uit: Tom De Vreese, *Excuseer, er steekt iets tussen uw tanden*, Cutting Edge 22 januari 2005)

'Als geen ander weet Het Muziek Lod uit Gent eigenzinnige muziektheatervoorstellingen te maken die tot ver over de grenzen succes kennen. Ze komen telkens tot stand met de meest uiteenlopende partners. Dit keer zijn het zelfs Walen, vandaar dat de jongste voorstelling in Luik in première ging. Pol Arias?'

ARIAS Inderdaad, het initiatief voor deze voorstelling komt ook van ginder, namelijk van Dominique Roodthoof. Ze is een actrice-regisseur die in Luik het gezelschap Le Corridor leidt. Dat is een soort ontmoetingsplaats waar verschillende disciplines een plek vinden. Het is trouwens ook een soort wijkcentrum voor de jeugd daar in het noorden van Luik. Vroeger heeft ze nog samengewerkt met Dito'Dito en daar heeft ze Pieter De Buysser leren kennen. Dat is een man die vooral teksten schrijft, in de allereerste plaats voor zijn eigen gezelschap Lampe. En dan de huiscomponist van Het Muziek Lod, Dick van der Harst, die is in Wallonië ook geen onbekende. Denk maar aan het succes van de tournee van de Franstalige versie van *Diep in het bos*, waarvoor hij de muziek gecomponeerd heeft.

Maar hoe is deze samenwerking ontstaan?

Wel, toen Dominique Roodthoof besliste een muziektheaterproductie uit te brengen, is zij die mensen naar Luik gaan halen. Vandaar dat Pieter De Buysser de tekst geschreven heeft en Dick van der Harst de muziek en dat de voorstelling daar dan vrijdag in het Théâtre de la Place in Luik in première ging. De voorstelling is in het Frans, met Nederlandstalige boventiteling, zo zal dat dan ook later in Gent, Brugge en Kortrijk te zien zijn. De titel is trouwens tweetalig: *'Opéra bègue/Stotteropera. (...)'*

(Uit: recensie Pol Arias, Radio 1, *Neon*, 6 december 2004.)

(...) Wie stottert, heeft een communicatieprobleem, maar daarachter gaat misschien een bijzondere schoonheid en poëzie schuil. Het lijkt een enigszins melig gegeven. De voorstelling ontsnapt ook niet altijd aan dat verwijt, vooral omdat het verhaal van het stotterende meisje ('er groeit een boom uit haar mond') dat door haar handicap een huwelijk misloopt, klaarblijkelijk in een populair klotjesvolkmilieu is geplaatst en na een klassieke verhaalwending en catharsis - het klotjesvolk wil het 'wonder van de boom' religieus te gelde maken, wat Isis onpasselijk maakt - uitmond in een nog nét ironisch happy end: de goegemeente wordt met haar handicap besmet en lijkt er tevreden mee.

Gelukkig wordt de meligheid al eens gecounterd door ware poëzie (vooral uit de mond van het stotterende meisje Isis en haar broer Baptiste) en door een vaudevilleachtige komiek in de persoon van haar bruidegom Ivan. Anderzijds zorgen net die elementen voor een gebrek aan eenheid: soms lijkt Stotteropera wel een proletariërsstuk van Eric De Volder, gedeeltelijk gespeeld door Waalse boulevardacteurs; een experiment dat interessant zou kunnen zijn maar niet altijd vruchten afwerpt. De breekbaarheid van de tekst en van de ongeschoolde stemmen vloekt al eens met het routineuze acteerwerk, vooral van de mannen.

(...)

(...) Stotteropera is een verheugend voorbeeld van Vlaams-Waalse samenwerking, of beter, van een samenwerking die zulke tegenstellingen niet kent. Toch blijkt uit het concrete resultaat dat de theatertradities van beide landsgedeelten al een eind uit elkaar gegroeid zijn. Of moet het zijn: dat ze langzaam weer naar elkaar toe groeien?

(Uit: Stephan Moens, *De Morgen*, *L'opéra bègue/Stotteropera door Het Muziek Lod*, 24 januari 2005.)

'(...) Dominique Roodthoof a soumis son idée d'adaptation à l'auteur Pieter De Buysser, qu'elle avait rencontré en travaillant avec la compagnie néerlandophone Dito'Dito. Il l'a longuement écoutée, l'a regardée travailler avec ses comédiens, et s'est même rendu avec elle dans des hôpitaux psychiatriques pour saisir de plein fouet les affres de la folie. 'Nous avons discuté avec des schizophrènes,' (dit) la metteur-en-scène, 'pour savoir s'ils vivaient leurs épisodes de folie comme des actes de résistance.'

Ils sont aussi allés voir Michel Antaki, le directeur du Cirque Divers, à Liège, dont Dominique Roodthoof savait qu'il était bègue: 'Mais, alors que je lui disais ce qu'était pour moi le bégaiement -une parole cassée, fracturée-, il m'a dit que non: que le bégaiement était une parole en devenir.'

Voilà le fil rouge que cherchaient Roodthoof et De Buysser: l'idée qu'on avance en bégayant, qu'on apprend dans les fractures, dans les ruptures, dans l'hésitation, dans l'incertitude... (...)'

(Uit: Xavier Flament, *Le bégaiement, une parole en devenir*, Le Soir, 3 december 2004.)

'(...) Ce projet d'opéra bègue réunit Pieter De Buysser (texte), Dick van der Harst (musique) et Dominique Roodthoof (mise en scène) autour du thème de la parole cassée, abîmée, fracturée. (...)'

(Uit: M.B., *L'opéra bègue ou la métamorphose*, Gazette de Liège, 29 november 2004.)